אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תקעד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ד מנחם אב תרע"ג - רחובות
נמען: שמואל רפאלי

הרב קוק משבח את הספר 'מטבעות היהודים' על השקידה והאהבה לישראל 'בקודש ובחול'. בהערה: אף שהמדע נשען על 'לא ראינו', אין להשמיט השערות שנתמכות במסורת. ההלכה שאין פודים מעשר שני אלא בכסף שיש עליו צורה מלמדת על מטבעות עם צורה בישראל בימי קדם.

עיקרי הדברים

- שבח ל'מטבעות היהודים'.
- מסורת מול 'לא ראינו'.
- פדיון מעשר שני במטבע צורה.

נוסח האגרת

ב"ה[1], כ"ד מנ"א[2] תרע"ג[3]

עתרת שלו'[4] ואישור כח לכבוד הרה"ח[5] רב פעלים מר שמואל רפאלי נ"י[6], ברכה כפולה באהבה נאמנה.

בשמחה רבה הנני קורא את ספרו היקר והנכבד "מטבעות היהודים" אשר קבלתי בשבתי פה רחובות ת"ו[7]. בכל לבבי ונפשי הנני מחזיק טובה לכבודו על עבודתו הנכבדה והמקורית, במקצע דנא, של חקירת עתיקותינו. הנני משתאה על שקידתו הגדולה הניכרת מפרי מעשהו, ועל האהבה הנאמנה והאצילית לישראל וכל קניניו, בקודש ובחול גם יחד, המשתקפת מהרצאותיו, כספירי טללי אורות גם על שדה עבודה זו, שהחקירה היבשה היא יסודה היותר כמותי.

יהי ד' עמו ותחזקנה ידיו, להוסיף לנו פרי ברכה בקדמוניות עמנו וארצנו בעיבוד מקורי, כיד ד' הטובה עליו, וכל אוהבי עם ד', וחוכי ישועתו ותחייתו הקרובה להגלות, יברכוהו מקרב לב ונפש, חתי' שמו לתהילה לדור דורים.

בתודה וברכה ורגשי כבוד והדר,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 מנ"א - מנחם אב
3 תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
4 שלו' - שלום
5 הרה"ח - הרב החסיד
6 נ"י - נרו יאיר
7 ת"ו - תבנה ותכונן

הערה: הנני חושב שאע"פ[8] שהתכונה המדעית בחקירות כאלו בנוי היא ע"פ[9] רוב על היסוד של ה"איחור הקיצוני", ו"לא ראינו" היא אחת מהראיות היותר גדולות, בכ"ז[10] א"א[11] להשמיט השערות תמוכות במסורת, וטיבוע המטבעות בימים הקדמונים בישראל, שיש לו סימנים כ"כ[12] ניכרים בהלכה ובאגדה, ראוי לתשומת לב, והיותר מוכר בזה הוא הדין שאין פודין מע"ש[13] רק בכסף שיש עליו צורה, ונדרש מ"וצרת הכסף" והוציאו אסימון, ולא נעלם מכבודו, שבענינים הדתיים הנטיה לצורות עתיקות מנצחת תמיד, ואם היו מטבעות בלתי צוריות בעולם העתיק בישראל, היתה ראויה ההלכה להיות מקפדת דוקא על מטבע כצורתה הישנה, דהיינו אסימון. הנ"ל[14].

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

8 שאע"פ - שאף על פי
9 ע"פ - על פי
10 בכ"ז - בכל זאת
11 א"א - אי אפשר
12 כ"כ - כל כך
13 מע"ש - מעשר שני
14 הנ"ל - הנזכר לעיל